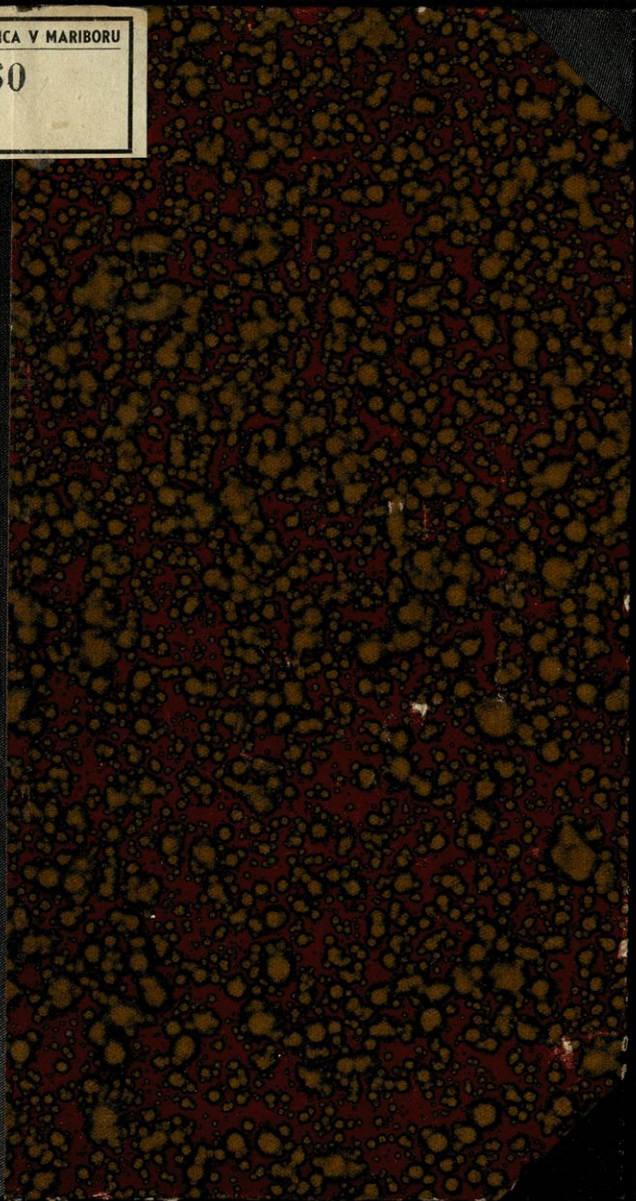

ŠTUD. KNJIŽNICA V MARIBORU

5960

Handwritten text, possibly a signature or name, in the top left corner.

št. 158.

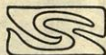
Konferenčno poročilo

Ljudevita Stiasnega
c. kr. okraj. šolskega nadzornika

v Krškem
dne 22. junija 1912.

in

v Litiji
dne 25. sept. 1912.

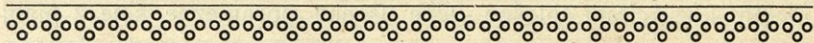

Tiskala „Zadružna tiskarna“ v Krškem.

5960

96639

Prestop učencev v višji razred ali oddelek ter v ponavljalno šolo.

Večkrat sem že povdarjal, da v zmislu § 92 dokončnega šolskega in učnega reda ni pri določitvi, ali je otrok zrel za višji razred ali oddelek red »nezadostno« odločilnega pomena, temveč da se morajo vsestransko vpoštevati razmere, zlasti starost otroka ter gledati na to, ali ima učenec potrebno duševno zrelost, da more prihodnje leto slediti pouku v višjem razredu ali oddelku oz. v ponavljalni šoli. Pri določitvi učencev, ki smejo prestopiti v višji razred oz. v ponavljalno šolo, se je torej ozirati na učencevo splošno zrelost.

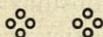
Pri nekaterih šolah je bil vendar moj opomin bob v steno, saj sem moral celo zaslediti, da smatrajo nekateri učitelji »komaj zadostno« kot negativen red. Drugod sem se moral prepričati, da je dobilo več učencev koncem šolskega leta slabejše rede. To je vendar nedopustno. Ako je učitelj prav razredoval v prejšnjih četrtrletjih, ne more dobiti učenec koncem šolskega leta nižjega reda, kakor je povprečni red vseh redov istega šolskega leta. Razreduje naj se predvsem koncem leta splošno znanje učenca, ne pa njegovo nepazljivost kaznovati s slabim redom v tem ali onem predmetu.

Učni uspehi vsakega razreda oz. oddelka so še le potem zadovoljivi, ako je koncem šolskega leta dovolj učencev zmožnih prestopiti drugo šolsko leto v višji razred ali oddelek oz. ponavljalno šolo. Ravno tako so le potem učni uspehi poedine šole zadovoljivi, ako je razvrstitev učencev v posamezne razrede ugodna. V inspekcijskem poročilu zabeležiti moram tudi razvrstitev učencev v posamezne razrede in oddelke. Samoumevno pa je, da

moram klasificirati splošne učne uspehe posamezne šole z manj zadovoljivimi, ako je v najvišjih razredih mnogo premalo učencev.

Prva dolžnost učiteljstva vsake šole je torej, da teži po tem, da je razdelitev učencev v posamezne razrede primerna, oziroma da so skoro vsi učenci zmožni po šestletnem obisku vsakdanje šole prestopiti v ponavljalno šolo.

Pri prestopu učencev v višje razrede oz. ponavljalno šolo so predvsem merodajni uspehi v glavnih predmetih. Skrbeti je torej, da se predvsem v glavnih predmetih, to je v branju, računanju in pisanju dosežejo zadovoljivi uspehi, zato se hočem danes baviti le z metodiko branja, računanja in pisanja.

Branje.

Ljudska šola naj vadi trojno branje: mehaniško, logiško in estetiško. V prvem šolskem letu se oziramo le na zloge ali besede ne pa na stavkovo vsebino in misel, torej gojimo le mehaniško branje. Da gojimo vedno skupni pouk ne vprašuj učence po določeni vrsti, ampak tja in sem. Noben učenec ne vedi, kdaj bo poklican. Nikdo tudi ne sme biti siguren, da ni vprašan ponovno. Ako učitelj zapazi nepazljivega učenca, naj vpraša ravno tega učenca. Posamezni učenci naj berejo malo in predvsem naj en učenec ne bere vsega odstavka. Ker se učenci radi naučijo odstavke iz abecednika na pamet, naj se čestokrat uporabijo stenske table ter bere naj se večkrat iz vrste ali celo posamezne besede ali zloge nazaj. Predvsem v razredih z mnogoštevilnimi učenci naj ne hodijo učenci k tabli, temveč naj berejo iz stenske table kar v klopi.

Gojimo večkrat tudi zborna branja, ki je izborna učno sredstvo v dosegu pravilnosti in spretnosti v branju. Čestokrat se pa ravno z zbornim branjem udomači zloglasni šolski ton, zato mora učitelj tudi pri zbornem branju paziti na strogo disciplino. Pravilno zborna branja se vendar doseže le, ako vedno učitelj vodi branje. Učenci ne smejo brati preglasno, da je glas učiteljev slišen vsem učencem. Nekateri učitelji uporabijo zborna branja v svoj oddih, zato prepustijo vodstvo boljšim učencem. Ti pa tekmujejo med seboj, kdo bo bral hitreje. Odmori med posameznimi besedami so vedno krajši in zloglasni šolski ton je kmalu slišen. Predvsem naj učitelj vedno skrbno pazi na primerne odmore med posameznimi besedami, posebno pa pri ločilih. Zborna branja naj vendar ne traja predolgo temveč naj se menja z branjem posameznih. Le na

ta način se izognemo zloglasnemu šolskemu tonu, ki se mora žalibože opazati še vedno v mnogih šolah.

Jako dobro je tudi, da berejo v zboru včasih samo slabejši učenci, ker so ti prisiljeni k samostojnemu branju, ako nimajo nobenega, na katerega bi se naslanjali.

Prvoletniki in morda tudi drugoletniki v prvem poluletju naj sedijo pri branju. Vsi drugi učenci morajo ravno stati ter knjigo pravilno v roki držati.

V drugem šolskem letu naj se ne prične v nobeni šoli z branjem, temveč najprej se morajo dobro ponoviti male in velike črke z uporabo stenskih tabel.

Koncem prvega šolskega leta, gotovo pa v drugem šolskem letu, naj se goji tudi logiško branje, pri katerem se ozira na medsebojno zvezo besed in stavkov. Kakor v prvem šolskem letu se mora tudi v drugih razredih skrbno paziti na sodelavnost vsega razreda. To je prva zahteva skupnega pouka. Kjer tega ni, pade pouk na stopinjo neveščega učitelja.

Učitelj naj sledi branju, a obenem naj pozorno opazuje vse učence, da zapazi takoj nepazljivega učenca. Pokliče naj ravno tega učenca, da bere dalje. Kdor ne more takoj nadaljevati, obstoji, da se ložje nadzoruje.

Učitelj in učenci morajo neprestano paziti, da se bere prav in glasno z ozirom na ločila. Učenec, ki zapazi pomoto, sme vzdigniti roko. Učitelj pokliče enega učenca v popravek. Poprava naj naj bo vendar določna in popolna n. pr. bral je »očetu«, a brati bi moral »očeta« i. t. d. Učenec, ki je bral napačno, mora pomoto popraviti. Tako vedno sodeluje ves razred.

Kakor v prvem razredu, tako naj se goji zborna branje tudi na srednji in višji stopnji. Seveda pa mora voditi zborna branje sam učitelj. Le včasih naj tudi v višjih razredih zborna berejo le slabejši učenci. Zbudi naj se tudi pri učencih zanimanje za branje, ki se doseže, ako se bere večkrat kaj novega.

Predvsem ne smemo trpeti hitrega branja, saj se ravno pri prehitrem branju zasledi največ napak. Prehitro branje opazujemo predvsem v šolah, kjer se goji večinoma postajajoče ali statarno branje, kjer znajo učenci berila na pamet. Čestokrat se moram prepričati že iz tednika, da se je razpravljalo kratko berilo celo

na višji stopinji po dva ali celo več tednov. Kjer pa učitelj obravnava vsako berilo natanko, tam učenci ne napredujejo dovolj v branju. Predolgo obravnavanje tudi vniči popolnoma vtisek vsakega še tako lepega berila. Po dolgi obravnavi berejo učenci sicer obravnavane berilne sestavke dokaj gladko oziroma jih znajo večinoma na pamet, pač pa so pri branju drugih beril kaj neokretni. Vsak teden naj torej berejo učenci tudi lažje estetično berilo ali berilo realistične vsebine, ki jih je učitelj razpravljal v realističnih urah. Razlaga naj se vendar pri teh berilih le neobhodno potrebno ter goji brzo ali kurzorno branje.

Paziti se mora vedno, da berejo učenci dovolj glasno. Manj glasno branje se zapazi osobito pri učencih, ki obdržijo knjigo na klopi ter stojijo sključeni. Zahteva naj se, da v višjih razredih učenci vedno knjigo vzdignejo ter da govorijo čez knjigo.

Da učenci pri branju pravilno naglašajo in zraven tudi izražajo čustva, ki jih vzbuja berilo, oziroma da se goji primerno estetično branje, so uspehi odvisni od učitelja, da bere vsako berilo uzorno. Nekateri učitelji se pač ne potrudijo vsa berila brati uzorno, zato dobimo v nekaterih razredih primerno deklamovanje, dočim je estetično branje še na nizki stopinji. In vendar se v tem oziru lahko dosežejo lepi uspehi, kjer ne manjka učiteljevega zanimanja. Da učitelj vedno bere uzorno, naj prebere dotično berilo, predno stopi v razred, večkrat na glas ter se ga nauči izrazito in lepo brati.

Pri obravnavanju beril je paziti, da se predvsem v nižje organiziranih šolah ne raztegne preveč obravnava. Ko zbudimo s kratko pripravo zanimanje ter postavimo učenca v pravo razpoloženje, se napove smoter v kratkem, vendar docela jasnem stavku. Nato pripoveduje učitelj učencem v priprostejši obliki nego je v berilu, da jim s tem olajšuje umevanje čtiva. Na prvi stopinji, kjer marsikateri izraz učencem še ni znan, kjer se bore z branjem, je pripovedovanje še čestokrat potrebno, zato pa zopet na višji stopinji lahko odpade. Učitelj pripoveduj vedno zanimivo, pač pa priprosto in lahko umevno. Pripovedovati z istim besedilom, ki je v berilu, nima zmisla. Učitelj se mora tudi vaditi v pripovedovanju. Kadar se pripovedovanje lahko pogreša, naj izostane. Nikoli naj se ne rabi pripovedovanje pri opisih in orisih. Učenci

naj povesti ne ponavljajo takoj za učiteljem, ker se s tem jemlje zanimanje za branje.

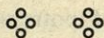
Pripovedovanju, ali če to odpade, pripravi sledi branje. Pri razlaganju besed in rekel mora biti učitelj v svesti, kaj naj razjasnuje, kaj opušča. Poznati mora svoje učence, potem bo vedel, kaj in koliko mu je razjasniti v poedinem slučaju. Učitelj se ne sme nanašati na učence, da bi povpraševali sami, česar ne razumejo. Nikoli ne vprašuj: kaj je to, kaj se pravi to.

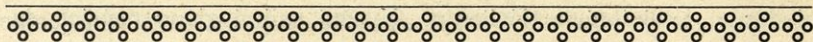
Ko v razčlembi ali razdelitvi berila pri logiških odstavkih strnimo vsebino vsakega odstavka v kratek stavek ali osnutek, navajamo učence, da v združitvi spajajo že znane predstave z novo nastalimi. V posnetku izluščimo glavno misel vsega berila; razvijemo resnico, npravstven ali drugi nauk in ga podamo v lepi pravilni obliki. Če je možno, vzamemo za nauk stavek iz berila samega; poleg tega podkrepimo najdeno resnico z drugim rekom, narodno prislovico ali pregovorom. Glavna stvar je vendar, da ne sme učitelj glavne misli nikoli podati sam, temveč najti jo morajo učenci sami, učitelj jih le navaja. Sicer pa ni potrebno, da bi se morala glavna misel povzeti iz vsakega berila, pri lirskih pesnih pa še celo ne.

Uporaba je edino sredstvo, da spoznamo, je li učenec razumel čtivo. Etiška uporaba je velikega vzgojnega pomena. Razven tega naj se učenci uri v pripovedovanju. Izprva naj pripovedujejo doslovno, pozneje prosto.

Najvažnejša uporaba je branje. Primerno branje in lepo, gladko pripovedovanje je v šoli merilo za jezikovno izobrazbo.

Ponavljam: med ljudskošolskimi predmeti zavzema prvo mesto jezikovni pouk. Na vseh stopnjah naj se mu torej posveti največja skrb, predvsem naj se učenci izurijo vsaj primerno v branju.

Računanje.

Računanje zavzema med ljudskošolskimi predmeti eno najvažnejših mest in to po pravici, kajti že njegov dvojni namen formalni in materialni ga vzdržuje na tem vzvišenem mestu. Da pa uspehi računskega pouka v mnogih šolah niso zadovoljivi, razvidno je že iz dejstva, da mnogi učenci niso sposobni samostojno in zanesljivo izdelovati računov iz vsakdanjega življenja. Kakšno praktično vrednost ima pač računski pouk, ako izdelajo učenci z zdatno pomočjo učitelja najtežavnejše račune, a si ne znajo pomagati pri najložjih nalogah, ki jih čestokrat zasledimo v vsakdanjem življenju. Vzrok je pač ta, da v nekaterih šolah učence premalo navajajo k samodelanju in samostojnosti v računanju, da učenci izdelajo račune le s pomočjo učitelja. „Sklepanje je duša računskega pouka“ menijo ti učitelji. Samostojno sklepati pa se ne navadijo učenci, ako jih bega učitelj z večnimi vprašanji, tako pa končno ne vedo, na kateri način so dosegli smoter.

Radi tega moramo opustiti vse, kar bi oviralo samostojnost učencev. Napačno je torej, ako se vsaka naloga izdela na tabli ali da pomaga učitelj z nepotrebnimi vprašanji, ki se mora žali-bože čestokrat opaziti. Nepotrebno pomaganje učiteljev pa se mora najostreje obsojati, kajti ravno na tem se ponesreči uspeh tega pouka. Mesto učencev misli le učitelj in učenci se na pomoč tako privadijo, da brez učitelja niso zmožni izdelati nobene naloge. Učenec, ki izdela računske naloge le s pomočjo učitelja, je podo-ben onemu, ki se je učil plavati le na suhem. Tak pouk bi mu le malo pomagal, ako bi padel v vodo in najbrže bi utonil.

Najboljši pripomoček doseči samostojnost učancev v računanju je pač, da zajemamo snov za uporabne naloge iz vsakdanjega življenja. Proč torej z vsemi nalogami, ki jih ne zasledimo

nikdar v vsakdanjem življenju. Uvažuj psihologično načelo, da otrok sprejema le tiste pojme, ki so enotni in se jim javljajo v neposrednem razumnen naziranju v konkretnih slučajih; kar je abstraktno, presega njihove duševne moči. Učitelj mora učence že s prvim šolskim dnevom privajati do samostojnega računanja, ker je početno računanje podlaga vsemu poznejšemu. V dosego tega namena bodi metoda taka, da se pride do samostojnega izdelovanja računskih nalog najprej.

Računske vaje niso govorne vaje. Glavno navodilo bodi torej: govori malo, a vadi veliko. Jezik bodi učencevemu duševnemu obzoru prikladen, kar velja zlasti pri uporabnih nalogah. Stavki: ena krogeljica in ena krogeljica sta dve krogeljici, ena kocka in dve kocki so tri kocke itd. so pretežki in povzročijo velike jezikovne težkoče, posebno še v slovenščini, ko nam dela dvojina veliko preglavico. Mesto da bi dopuščali začetkoma celo narečje, pretvori se takoj začetkoma računski pouk v slovniški pouk. Imena kocka, krogeljica, pika itd. naj se torej rabijo začetkoma le, ako je za specijelni smoter vaje velike važnosti, drugače naj se pa izpustijo. Predvsem se v čistem računanju zgubi mnogo časa, ako se vedno računski zgled stavi v polni stavek.

K Črnivčevi računici imamo izborno pomožno knjižico „Navodilo k uporabi prve Črnivčeve računice“. Dolžnost vsakega nadučitelja je, da skrbi, da ima vsaka lokalna učiteljska knjižnica to pomožno knjižico ter da jo izroči začetkom šolskega leta razrednici prvega razreda.

Semtertje sem moral zaslediti, da vadijo učitelji prvega šolskega leta številke takoj začetkoma vzporedno z obravnavo dotičnega števila. Kako naj pa pravilno pišejo učenci številko 2 še v času, ko uporabijo pri pisanju le ravne črte. Z vajo številke naj se prične torej pozneje in vadijo naj se v genetičnem redu, 1, 4, 7; 0, 6, 9; 2, 3, 5, 8.

Glavna stvar je pač vaja, vaja in vaja. Največ se pa vadijo učenci, ako se goji hitro računanje. Hitro računanje — ako se goji na prav način — vzbuja in vzgojuje zanimanje, samodelanje in samostojnost vseh učencev ter sodelavnost vsega razreda. Kako živahni postanejo učenci, ako jim pove učitelj, da se bodo vadili v hitrem računanju. Hitro računanje moramo gojiti že v prvem

razredu, predvsem pa v utrjenje naštevanke v drugem razredu. Ako se vadijo učenci primerno v hitrem računanju, pridobe s tem mnogo, kajti v pičlem času se vadijo mnogovrstno in veliko. Priučeno se na ta način dobro utrdi in ostane učenceva last. Čim več se vadijo učenci v hitrem računanju že v nižjih razredih, tem lažje je delo na srednji in višji stopinji in tem spretnije računajo učenci, ko prestopijo iz šole v vsakdanje življenje.

Zanimanje v računskem pouku se vzbudi najbolj s primernimi uporabnimi nalogami. V uporabnih nalogah se morajo vaditi učenci takoj začetkoma v I. razredu. Šest, sedemletni otrok vendar smatra uporabno nalogo za uganjko. Čestokrat jo reši z lahkoto, dočim je doslovno ponoviti ne more. Začetkoma leta se radi tega zadovoljimo le s pravilnim odgovorom, a koncem leta se morajo učenci vaditi reševati uporabne naloge v pravi obliki namreč po dispoziciji: 1. stavi se naloga; 2. razstavljanje naloge; 3. dobi se računski način; 4. izvršitev naloge; 5. jezikovno formuliranje odgovora. Vseeno tudi koncem leta vadimo učence reševati uporabne naloge na kratek način. Ponavljam: glavna stvar je vaja, vaja in vaja. Kolikor več se torej vadijo učenci v rešitvi uporabnih nalog, toliko boljši so uspehi. Da pa imajo učitelji elementarnega razreda na razpolago dovolj uporabnih nalog dobite „Zbirko praktičnih računskih nalog v številnem obsegu od eden do dvajset.« Toplo priporočam, da odslej vadijo vsi učitelji v elementarnem razredu učence primerno o rešitvi računskih uporabnih nalog, kar bode vsekako uspehu v veliko korist.

Nove tvarine ne podajaj prej, dokler ni postala prejšnja popolnoma duševna last učenceva. Predvsem se bavi z računskimi operacijami v številnem obsegu do sto temeljito. Te obravnave delajo podlago za nadaljne vaje. »Im Bereiche des ersten Hunderters,« pravi Hentschel, »liegt das ganze Geheimnis aller Rechensicherheit und Rechenfertigkeit in den Operationen mit großen Zahlen.« Ako učence dobro utrdimo v tem številnem obsegu, potem se ne bo več pripetilo, da bi bil učenec v številnem obsegu, v katerem se giblje največ računov, najbolj nespreten ter se mu ne bodo več smejali preprosti rokodelci.

Kakor v prvem razredu, naj se tudi v drugem razredu oz. oddelku, v katerem se vadijo učenci z računi v številnem obsegu

od eden do sto, vadijo učenci šestokrat v hitrem računanju in sicer ne samo v prištevanju, dopolnjevanju in odštevanju, temveč predvsem v množenju. V naštevanki se utrdijo učenci dovolj sigurno le po tem, ako se vsak dan, prav vsako uro nekoliko ponavlja naštevanka.

Tudi v tem razredu moramo vaditi učence v rešitvi uporabnih nalog kar največ.

V višjih razredih pa velja pravilo: ne zahtevaj preveč! Hans Trunk trdi v svoji knjigi »Erfahrungen und Ratschläge aus der Schule und für die Schule«: »Man kann ruhig behaupten, daß im Leben 90 % der Menschen nicht 90 % von dem Rechnen verwenden, dass sie in der Schule gelernt haben oder hätten lernen sollen«. Zato naj se ne zahteva preveč pri računskem pouku in nič nepotrebnega. Nepotrebni so n. pr. računi glede rojstva in smrti, terminski računi, pretvorba težavnih decimalnih števil osobito nečistih periodičnih v navadne ulomke, pri obrestnih računih računi s procenti, ki jih ne zasledimo nikdar v vsakdanjem življenju n. pr. $3\frac{3}{7}$, $4\frac{4}{9}$ i. t. d. Nepotrebno je tudi računanje s števili nad 1000. Številni obseg do tisoč tvori podlago našega računanja, v tem številnem obsegu se gibljejo skoro vse računske naloge našega vsakdanjega življenja in osobito stariši naših učencev na deželi ne uporabijo skoro nikoli višjih števil. S tem pa ni rečeno, da se višja števila ne smejo nikdar uporabiti, pač pa ne v uporabnih nalogah temveč le v mehaničnih vajah neimenovanih števil.

Učitelj naj se tudi izogiba umetno konstruiranih uporabnih nalog, temveč naj uporabljuje le naloge, ki nam jih daje vsakdanje življenje. Praktične naloge namreč ojačujejo razum, zbujaajo veselje in pospešujejo samodelavnost in samostojnost. Razven tega se formalni smoter računskega pouka lahko doseže tudi potom takih nalog. Izbor uporabnih nalog je torej največje važnosti. Dobri računski zgledi morajo imeti sledeče lastnosti:

1. Naloge ne smejo biti prelahke in ne pretežke, jasne in enostavno sestavljene in brez izrazov, ki jih ne razumejo učenci.
2. Zgledi morajo biti zanimivi. Izginejo naj torej naloge za neki in nekje in pove naj se povsem natanko kdo in kje. Previdno naj se tudi uporablja jaz in ti. Ako učitelj namreč trdi: »Ti imaš v hranilnici 62 K in vložiš še 14 K, koliko imaš v hranil-

nici?» potem pač marsikateri učenec ne more skriti smehljaja, ker navadno nima nič v hranilnici.

3. Naloge morajo biti praktične, t. j. v ožjem stiku z vsakdanjem življenjem. Vse naloge se morajo prilagoditi krajevnim razmeram dotičnega šolskega okoliša. Da je to mogoče, mora imeti na razpolago vsaka šola dovolj dobro izbranih nalog, koje snov je vzeta iz vsakdanjega življenja. Takih nalog vendar ne moremo dobiti iz računice za vsakdanjo šolo, zato izdam letos kakor sem že omenil, »Zbirko praktičnih računskih nalog v številnem obsegu od eden do 20. Drugo leto pa bom skušal izdati »Zbirko uporabnih računskih nalog za višje razrede«.

Potrebno je tudi, da so cene prave, zato naj se v vsakem razredu določajo tržne cene na dotičnem učilu. Ako se uporabljajo le uporabne naloge iz vsakdanjega življenja, je računski pouk mnogo bolj zanimiv. Za ta pouk veljajo predvsem besede »Greift nur hinein in das volle Menschenleben und wo ihr's packt, da ist es interessant«.

4. Važno je tudi, da so računske naloge, ki se obravnavajo v eni uri v medsebojnem stiku, kakor so n. pr. računske naloge v računici za ponavljalne šole. Učitelj naj se tudi vedno potruži da obdrži vzbujeno zanimanje. Zato naj ne sledi preveč enakih zgledov zaporedoma. Ako podavamo učencem nov računski način, moramo izdelati mnogo zgledov, predno se dobro utrdijo učenci. Da se pa učenci ne dolgočasijo, da ne delajo brezmiselno, dobro je, da se tuintam uvrsti drug zgled, s čimur se doseže tudi, da učenci preveč ne pozabijo.

Predolgo podavanje je duhomorno. Ponavljanje je v vseh razredih glavno načelo in le v onih razredih se dosežejo v računskem pouku trajni uspehi, kjer se dava na ponavljanje primerna pozornost. Žalibože pa se ravno v tem greši silno veliko. Ako pregledam računske pismene vaje, se takoj lahko prepričam, da so se vadili učenci več tednov le v množitvi i. t. d. neimenovanih števil ter da se ni prav nič ponovilo računskih nalog v v zmislu seštevanja in odštevanja. Glavna napaka je pač ta, da se učitelji preveč tesno držijo računice. In vendar bi ne smela miniti nobena ura brez da bi se nekoliko ne ponavljalo bodisi ustno, bodisi pismeno. Najbolje pa se uporabi za ponovilo določen

čas, ako se učenci vežbajo v hitrem računanju.

Najbolj pospešuje samodelavnost in samostojnost hevristična metoda. Izogibati se vendar moramo napačnim vprašanjem, s katerim izdamo učencem, kaj morajo storiti. Čestokrat namreč vpraša učitelj n. pr. pri nalogi: 1 kg sladkorja velja 84 h, koliko velja 14 kg? takoj: kolikokrat 84 h bo veljalo 14 kg sladkorja. S tem pa je učitelj že izdal, kako pride učenec do pravega zaključka. Glavno navodilo naj bo torej, da učitelj pomaga samo takrat, kedar je neobhodno potrebno, ako se namreč ne posreči dobiti učencu pravega pota, a tudi v tem slučaju je bolje da se prepusti pomoč součencem.

Smoter računskega pouka se doseže le, ako vedno skrbno pazimo, da sodelujejo pri računskem pouku vsi učenci in sicer naj se že računi pismeno ali ustno. Vprašanje moramo torej staviti vsem učencem, ker mora biti ves razred deležen. Baviti se moramo tudi bolj s slabejšimi učenci, da jih pritegnemo. Pokličimo torej najprej nezanesljive, zatem šele boljše učence. Ker tekmovanje zelo oživi učence, naj si dajo učenci med seboj naloge, določajo sami cene in mere. Predvsem moramo paziti, da učenci sami popravijo pomoto svojih součencev.

Napačno je tudi, da mnogi učitelji zanemarjajo ustno računanje v višjih razredih. Ustno računanje je 1. sredstvo za pripravo in vvod v pismeno računanje, 2. stalen spremljevalec pismenega računanja ter je 3. samostojen predmet. V zadnjem oziru bi se mu moralo določiti poseben načrt in poseben čas. Žalibože se pa ustno računanje na višji stopinji čestokrat premalo goji. Včasih se mora celo opaziti, da se na višji stopinji izdelajo lahke naloge pismeno, ki bi jih učenci lahko igraje rešili ustno. Ker je razven tega ustno računanje v vsakdanjem življenju celo večje važnosti kakor pa pismeno računanje, se mora na vseh stopinjah — torej tudi v višjih oddelkih pridno vežbati. Pri ustnem računanju vendar bodi število predstav kolikor je možno majhno. Večja števila naj zapiše učitelj na tablo! Da bodo uspehi v računskem pouku v vseh šolah zadovoljivi, navajajte učence k samodelovanju in samostojnosti v računanju. Govorite pri računskem pouku malo, a vadite veliko. Hitro računanje nas vodi k cilju in oživi pouk. Predvsem pa vedno pridno uporabljajte primerne računske naloge.

Pisanje.

V zmislu § 21, zakona z dne 14. maja 1869 drž. zak. št. 62 sme učenec samo takrat izstopiti iz šole, kedar zna najpotrebnejše, kar je predpisano za ljudsko šolo, namreč verouk, brati, pisati in računati. Iz tega predpisa je razvidno, da je tudi pisanje glavni predmet. V vseh razredih se mora torej dajati posebna pozornost na pisanje — ne pa uporabiti lepopisno uro v oddih.

V prvem razredu oziroma v najnižjem oddelku nadomeščajo prejšnje tablice pisanke. Piše se najprej s svinčnikom in potem s tinto in malo učiteljev ima korajžo takoj začetkoma vaditi lepopisne vaje s tinto. Ako se pa uporabi najprej svinčnik, gledati se mora, da se nadomesti s peresom bržkorejmožno.

Z upeljavo Levčeve knjige »Navodilo za pisanje brez lineature« so zopet prišle v veljavo Kasterjeve prostolaktne vaje. Da dobijo učenci v šoli spretno in urno pisavo, da so zmožni pisati v navadnem življenju na navadni papir, so te vaje zelo važne. Za vsako črko in skupino črk je treba predvaj v velikem merilu na nečrtanih listih, ker samo tedaj se navadi otrok pogumnih potez, ako ga pri pisanju nič ne ovira lineatura. Uriti moramo v lepopisnem pouku vse pisne ustroje laket, roko, prste, zato je treba nekaj posebnih vaj za vsakega izmed teh uvodov in paziti na njegovo pravilno gibanje, da se ne pohabijo vsled napačne rabe.

Da se začetnik navadi roko in laket lahkotno gibati v smeri vrste in ga ne prime škodljiva razvada, da bi s peščajem pritiskal na papir in med pisanjem odstavljal s peresom, naj učenci vse vaje osnovnih črt in pozneje tudi črk pišejo v dolgih zvezkih po celo vrsto neprenehoma.

Le vaje, ki so že dovolj pripravljene s predvajami, se pišejo

slednjič v lepopisnice, in sicer na nižji stopinji v štiričrtne zvezke, da se po teh otrok seznani z medsebojnim razmerjem posameznih črt in črk. V lineaturo naj se pišejo vendar le črke, besede in stavki. Vse te vaje se taktirajo, da vzbudimo na ta način pri vseh otrocih potrebno pozornost in zavednost ter zatremo vsako samovoljnost. Več o tem v prej omenjeni Levčevi knjigi.

Kasterjeve vaje vendar ne spadajo v lepopisnice, zato se morajo brezpogojno gojiti na brezčrtan in poseben papir. V lepopisnicah se mora namreč strogo paziti, da so vse pismenke enake, da pišejo učenci vedno od črte do črte, dočim je pri Kasterjevih vajah glavna stvar lahka poteza. Priporoča se tudi začetne vaje pisati prav veliko namreč v dve ali celo v več vrst.

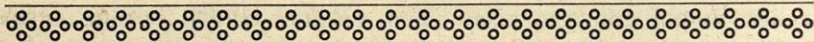
Ako pregledam lepopisnice drugega razreda, prepričati se moram navadno, da so se ponavljale začetkom leta predvaje k pisanju in potem se je počasi prišlo k vaji pismenk, tako da se velike pismenke vadijo učenci koncem leta. Da je to napačno, prepričajo nas pravopisne vaje, kjer lahko zapazimo, da nekateri učenci niti ne znajo pisati nekaterih velikih pismenk. Ker učenci v velikih počitnicah mnogo pozabijo, naj se začetkom leta najprej ponovijo vse male in velika pismenke v skupinah in potem še le prične z drugimi lepopisnimi oz. pravopisnimi ali spisnimi vajami.

Ako pregledam lepopisnice večrazrednice, se moram čestokrat prepričati, da so v vseh srednjih in višjih razredih enake. Prične se večinoma povsod s predvajami in vadi tako počasi male pismenke, da za vaje velikih pismenk večinoma ne ostane dovolj časa. Razven tega pisanje samih pismenk ne more zanimati učencev, pač pa lahko uporabi učitelj te vaje v svoj oddih. Ker se pa to žalibože dogaja ponekod, ni čuda, da na teh šolah učenci ne napredujejo temveč celo nazadujejo. Te učitelje moram vendar zopet opozoriti, da je pisanje glavni predmet. Vse šole se morajo torej prizadevati, da dosežejo v pisanju zadovoljiv uspeh.

Čestokrat tudi opazimo, da je metodično postopanje pri lepopisnem pouku pravilno ter da so lepopisni zvezki lični, a da pišejo učenci v druge zvezke dokaj slabo. Vzrok temu je pač ta, da predpisujejo učitelji na tablo za lepopisne vaje primerno, a da drugače hitijo s svojo pisavo, da rabijo čestokrat drugačne pismenke ter da tudi ne zahtevajo strogo od svojih učencev, da bi

vedno morali primerno pisati. Tudi nekateri učitelji vnanjo obliko pismenih izdelkov predobro razredujejo. V višjih razredih moramo pač zahtevati, da so naloge primerno spisane. Pri razredovanju iz lepopisja ne upoštevamo radi tega samo lepopisne zvezke temveč tudi druge naloge. V lepopisnih urah višjih razredov seznaniti moramo tudi učence z vnanjo obliko poštnih tiskovin. Uporaba dopisnic, pisem, poštnih nakaznic i. t. d. učence zelo zanima, zato te vaje pisavi le koristijo.

II. Zaznamek

primernih knjig za knjižnice ponavljalne, oziroma kmetijsko-nadaljevalne šole. Sestavil Janko Levstik v Zagorju.

I. Za izbor knjig leposlovne in poučne vsebine se priporoča šolskim vodstvom in knjižničarjem šolarskih knjižnic:

Imenik spisov za mladino. Sestavil I. B. Četrta zbirka učnih slik po podanih hospitacijah Krškega in litijskega okraja. Izdal Ljudevit Stiasny. Cena zbirki K 1·50.

Knjige so v Imeniku ocenjene in razvrščene po starostnih stopnjah, in sicer: I. Nižja stopnja (5.—8. leto); II. Srednja stopnja (8.—11. leto); III. Višnja stopnja (11.—14. leto). Zadnja stopnja pride torej za ponavljalno šolo najbolj v poštev.

Katalog mladinskih knjig za učence ljudskih šol. Sestavil in knjige ocenil Anton Kržič, častni kanonik in profesor na učiteljskišči v Ljubljani. Založila Katoliška bukvarna v Ljubljani. Cena 40 h.

Sestavitelj »Imenika spisov za mladino« v Četrthi zbirki učnih slik namerava v nedoločenih presledkih izdajati zaznamke o slovetvu za mladino. Izpopolnjeni imenik dozdej ni izšel; zato nava- jam še nekatere mladinske knjižice, kakor;

Engelbert Gangl, Zbrani spisi za mladino. I. zv. Pripovedni spisi. II. zv. Pripovedne pesmi. Vez. po K 1·50.

Andrej Rafe, Dane. Povest za mladino. Jan Legova knjižnica, I. zv. Vez. 1·20 K.

Julij Slapšak, Turki pred svetim Tilnom. Zgodovinska po- vest. Jan Legova mladinska knjižnica, II. zv. Vez. K 1·20.

Jožef Ribičič, Kraljestvo čebel. Mladinski spis Jan Legova mladinska knjižnica, III. zv. Vez. K —80.

Julij Slapšak, Spisi Mišjakovega Julčka. I., II. in III. zv. Vez. po K 1·50.

Mac John Leuthe — Anton Funtek, Modri Janko. Vesela knjiga s 5 podobami. Založilo in izdalo »Društvo za bolne na pljučih na Kranjskem. Prav svarilna in poučna knjiga o povzročiteljih jetike.

Anton Medved, Slovenske legende. Ilustracije Antona Koželja. Izdala družba sv. Mohorja. Cena za družnike K — 90, za neude in po knjigarnah K 1·20.

Fran Milčinski, Pravljice. S 40 slikami Gv. Birolle in M. Gasparija. Vez. 1 K.

Rudyard Kipling, Džungla. (The jungle book). S slikami. Broš. 2 K, vez. 3 K.

Ksaver Meško, Mladim srcem. I. zv. S podobami. Izdala Družba sv. Mohorja. Trdo v platno vezano za družnike K 1·40, za neude in po knjigarnah K 1·80.

Andrej Rape, Mladini. I. zv. Z 8 slikami. Vez. K 1·50.

Marica Gregoričeva, Otroški oder. Igrice za mladino otroških vrtcev in ljudske šole. Broš. K 1·50.

Franc Erjavec — dr. Gvid. Sajovic. V naravi. Izbrani naravoslovni spisi za mladino. Broš. K 1·20, vez. K 1·70.

Simon Gregorčič, Poezije. Izdala Družba sv. Mohorja. Na lepši papir tiskane za družnike K 1·20, za neude in po knjigarnah K 1·60.

Božena Nemcova, Češke pravljice. I. zv. Slovenski mladini priredil Janko Osojnik, Knjižnica Mariborskega Sokola. Cena 1 K.

Kapitan Žar ali Kleč v Tihem morju. Povest za mladino. S slikami v barvotisku. Kartonirano K 1·20.

Malavašič, Oče naš. Povest za mladino in ljudstvo. Broš. K 1·50, vez. K 1·70.

Jakob Alešovec, Kako sem se jaz likal. Povest slovenskega trpina. I., II. in III. zv. po K 1·20, vez. 2 K.

Jul. Verne, Pet tednov v zrakoplovu. Trije Angleži raziskujejo Afriko. Po zapiskih dr. Fergusona. Vez. K 3·80.

Marryat, Kapitan Frederik, Morski razbojnik. Iz angleščine prevel I. M. Broš. K 2·50, vez. K 3·70.

Engelbert Gangl, Slava Prešernu! Razprodano; a se dobi po knjižnicah in med ljudstvom.

Ljudevit Stiasny, Berilo za ponavljalne, oziroma za kme-

tijsko-nadaljevalne šole. Vez. K 1·50.

Jos. Brinar, Čitanka za meščanske šole. I. del K 1·50, II. del K 1·70, III. del K 2·10.

Dav. Trstenjak, V delu je rešitev. Poučna povest. 60 vin.

Dr. Anton Medved, Anton Martin Slomšek, knezoškof lavantinski. K 1·40.

Andrejčkov Jože, Amerika, ali povsod dobro, doma najboljše. III. zv. zbranih spisov. 30 h.

* * *

II. Za ponavljalce in ponavljalke, gojence kmetijskih nadaljevalnih tečajev in gojenke gospodinskih nadaljevalnih tečajev se priporočajo še posebej knjige in časopisi:

Burgstein Leo, Zdravstvena pravila za učence in učenke in sicer za starejše obiskovalce ljudskih šol. 10 h. Vsak učenec naj si jo kupi.

Feltgen — M. Č., Higijena na kmetih. (Ljud. knj., izdaja Vek. Spindler, III.—IV.) K 1·20. Ta knjiga mora v sleherno hišo!

Dr. A. Homan, Postrežba bolnikom. 80 h. Izborna knjiga za naše ženice, da bodo manj tarnale okrog bolnikov.

Bleiveis Trsteniški, Nalezljive otroške bolezni. Slike z besedilom, napete na platnu, zložljive v žepno obliko. 5 K. Za mladeniče in mladenke, starše in učitelja prepotrebna knjižica.

Kneipp-Podgorc, Domači zdravnik. Trdo vezan v platno za družnike K 1·30, za neude K 1·60. Družba sv. Mohorja.

Bleiveis Trsteniški, Kako obvarujemo našo deco jetike. 40 h.

Rado Murnik, Najhujši sovražniki. Lahko umevna razlaga o roditeljih nalezljivih bolezni. 60 h.

Dr. M. Dežman, Sušica ali jetika. (Ljud. knj., izdaja Vek. Spindler, III.—IV. zv.) K 1·20.

Dr. E. Bretl, Kako si ohranimo čvrste in zdrave zobe. 20 h.

Kulka-Jehlc-Stritar, Navodilo o glavnih pravilih obrtniškega zdravoslovja in odvrčanja nezgod. 30 h.

Zbirka domačih zdravil kakor jih rabi slovenski narod, s poljudnim opisom človeškega telesa. 1 K.

* * *

Jož. Steger — dr. Adolf Daum, Kaj mora mladina vedeti o alkoholu? Poslovenil F. G. Cena 40 h.

Dr. V. Novotny, Alkoholizem, Njegov zdravstveni in socialni pomen. (Ljud. knj., izdaja Vek. Spindler. II. zv.) K 1·20.

Zlata doba. Protialkoholno glasilo. Izide 10krat na leto in sicer 10. v mesecu. Stane 3 K. Uredništvo v Ljubljani, Alojzišče; upravnništvo v Ljubljani, Katoliška tiskarna. Vsaka šola bodi naročnica na to glasilo! Posamezne številke hranimo v mapi na polici za mladinske časopise.

Dr. Ljudevit Pivko, Telovadne igre. Založil Mariborski Sokol. Cena 70 h. Knjižica nam nudi zbirko poljudno popisanih iger za mladino. Učitelji in vzgojitelji, odvrčajmo naše mladeniče od nezmernega vživanja opojnih pijač in zanesimo med nje smisel za družabne igre! Prav izdatno zdravilo proti alkoholu.

* * *

Jermeršič-Gregorčič, Materino delo za Boga in domovino. K 1·40.

Anton Pesek, Slepa ljubezen. Ljudska igra s petjem v 5 dejanjih. 1 K.

Anton Kosi, Starši podpirajte solo! Nekoliko besed o skupnem vzgojnem delovanju domače hiše in šole. 24 h.

Domače ognjišče. List za starše in vzgojevalce slovenske mladine. Izhaja zadnjo soboto vsakega meseca in velja vse leto K 2·50. Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani. Vsaka šola in vsaka slovenska hiša imej ta mesečnik! Učence in učenke vsakdanje in ponavljalne šole, kmetijskih in gospodinjskih nadaljevalnih tečajev poučujemo v živinoreji, zakaj bi jih ne poučevali tudi o vzreji in vzgoji človeka?

Jurij Trunk, Bodi svoje sreče kovač! Nauki za vsakdanje življenje. Izdala Družba sv. Mohorja v Celovcu. Za družnike 60 h, za neude in po knjigarnah 80 h.

Urbanus, Knjiga o lepem vedenju. 3 K, eleg. vezana 4 K,

* * *

E. Kramer, Kmetijsko berilo za nadaljevalne tečaje ljudskih šol in gospodarjem v pouk. 83 podob. 1 K.

H. Schreiner, **Fizika ali nauk o prirodi**. I. in II. knjiga, vkup, za družnike Družbe sv. Mohorja 90 h, za neude in po knjigarnah 1·20 K.

Fr. Štupar, **O prvinah in spojinah**. Osnovni nauki iz kemije, rudninoznanstva in hriboznanstva. S posebnim ozirom na hranitbo pitomih rastlin. K 1·50.

Fr. Erjavec, **Domače in tuje živali v podobah**. I. zv. Čveteronožne živali. II. zv. Ptice. Izdala Družba sv. Mohorja. Oba zvezka skupaj za ude 3 K, za neude 4 K.

Cilinšek, **Naše škodljive rastline** v podobi in besedi. Družba sv. Mohorja. 5 snopičev skupaj, za ude 2 K, po knjigarnih 2·80 K.

Ivan Macher, **Prirodopis za meščanske šole**. I. del K 1·80, II. del 2 K, III. del za deške K 2·30, za dekliske K 2·50.

Škodljivci sadjarstva in vinogradarstva. — Die Schädlinge des Obst- und Weinbaues. V založbi štajerskega dež. odbora. Knjigo se dobi za 2 K pri deželnem pomožnem raznateljstvu v Gradcu, deželna hiša. (Landes-Hilfsämter-Direktion in Graz, Landhaus). Vsi sadni in trtni škodljivci so biološko razkazani v krasno barvanih slikah.

Rohrmann-Dular, **Gospodarski nauki**. I. knjiga. Družba sv. Mohorja. Za družnike 60 h, za neude in po knjigarnah 80 h.

Dr. E. Hotter, **Gnoj in gnojenje**. I. zv. kmet. knj. c. kr. kmetijske družbe za Kranjsko 40 h.

Fr. Štupar, **Apno v kmetijstvu**. II. zv. kmet. knj. c. kr. kmet. družbe za Kranjsko. 30 h.

Gust. Pirc, **Kmetijske razmere na Kranjskem**. 1 K.

B. Skalicky, **Kmetijske razmere na Češkem**. X. zv. kmet. knj. c. kr. kmet. družbe Kranjske. 70 h.

V. Rohrman, **Poučno potovanje v Švico**. VI. zv. kmet. knj. c. kr. kmet. družbe Kranjske. 1 K.

V. Rohrman, **Kmetijsko gospodarstvo**. 2. popravljeni in pomnoženi natis. Vez. v platno K 1·60.

Jož. Klemenčič, učitelj pri Sv. Trojici v Slovenskih Goricah, **Sadjarstvo**. Njega najvažnejši nauki za pouk v ljudski šoli in za kmetijske potrebe. V samozaložbi. 1 K.

I. Koprivnik, **Domači vrtnar**. S podobami. Družba sv. Mohorja. Za ude 40 h, po knjigarnah 60 h.

V. *Rohrman*, **Poljedelstvo**. I. del. Splošno poljedelstvo. II. del. Posebno poljedelstvo. Družba sv. Mohorja. Oba dela vkup za ude K 1'20, po knjigarnah K 1'60.

Fr. Dular, **Umna živinoreja**. Izdala Družba sv. Mohorja. I. in II. knjiga, vkup za ude K 1'20, po knjigarnah K 1'60.

Fr. Dular, **Domači živinozdravnik**. Družba sv. Mohorja. Za ude K 1'20, po knjigarnah K 1'60. Vez. v platno K 1'20 za družnike, za druge 2 K.

Dr. Janez Bleiweis, **Nauk kako zdrava in bolna kopita podkovati in kopitne bolezni odpravljati**. K 1'60.

Dr. Janez Bleiweis, **Nauk kako pomagati živini o porodu in kako po porodu ravnati s staro in mlado živino in ozdravljati porodne bolezni**. 1 K.

Strupi, **Živinozdravništvo**. Broš. K 3'60, v platno vezano K 4'10, v usnje vezano K 4'50.

Dr. Stenert-Pirc, **Soseda Razumnika govedoreja**. VII. zvez. kmet. knj. c. kr. kmet. družbe Kranjske. 1 K.

Rado Legvart, **Govedoreja**. Vez. K 3'20.

Dr. Stenert-Pirc, **Soseda Razumnika prašičereja**. IV. zvezek kmet. knj. c. kr. kmet. družbe Kranjske. K 1'20.

Ivan Ivančič, **Kako je ravnati z mlekom**. 30 h.

Rado Legvart, **Preiskovanje in plačevanje mleka po tolščah**. K 1'20.

Gust. Pirc, **Mlekarstvo**. K 0'20.

Gust. Pirc, **Določanje tolščobe v mleku**. IX. zvezek kmet. knj. c. kr. kmet. družbe kranjske. 30 h.

Miklavčič-Demšar, **Pasja steklina**. 30 h.

August Guzelj, **Navod za oskrbovanje malih gozdnih posestev na Kranjskem in Primorskem**. K 1'50.

Bele Ivan, **Trtna uš in trtoreja**. 80 h.

Bele Ivan, **Viničarjev kažipot**. Navod kako vinograde na novo zasajati in obdelovati. Z mnogimi pojasnujočimi slikami. K 0'60.

Anton Kosi, **Peronospora ali strupena rosa ter način kako se te bolezni obraniti**. 16 h.

Anton Kosi, **Vinogradniki, čuvajte vinsko trto! Kratko navodilo, kako uspešno zatirati najnevarnejše trtne škodljivce**. 40 h.

B. Skalicki, Siljenje ali kaljenje ameriških ključev. 30 h.
Anton Kosi, Umni kletar. Družba sv. Mohorja. Za družnike 40 h, po knjigarnah 60 h.

Lakmaier, Umni čebelar. Družba sv. Mohorja. 1. in 2. snopič skupno za družnike 80 h, za neude K 1'20.

Anton Janša, Popolni nauk o čebelarstvu. S 45 podobami. Broš. 2 K, vez. K 2'40.

Anton Janša, Razprava o rojenju čebel. Broš. 1'20, vezano 1'60 K.

Kmetovalec. Ilustrovan gospodarski list. Uradno glasilo c. kr. kmetijske družbe za vojvodino Kranjsko. Izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 4 K, za učitelje in ljudske knjižnice 2 K na leto. Udje kmetijske družbe ga dobijo brezplačno. Vsaka šola naj bode naročena na več iztisov, slednja kmetska hiša naj ga ima!

Prijatelj narave. List za vrtnarstvo in rejo malih domačih živali. Celoletna naročnina 4 K. Upravišтво in uredništvo v Kranju.

Stoletna pratika dvajsetega stoletja. Broš. K 1'30, vezano 2 K. Knjiga se ozira posebno na potrebe kmetskega stanu in na razmere na deželi.

Kmetški žepni koledarčki.

* * *

Slovenska kuharica Magdalene Pleiweißove. Izpopolnila in predelala S. M. Felicita Kalinšek. Velika izdaja z večbarvnimi tabelami in mnogimi slikami stane K 5'20, vez. 6 K. Okrajšana izdaja, brez slik, prirejena za vsakdanje potrebe, stane 3 K, vez. K 3'60.

Gospodinjstvo. Navodilo za vsa v domačem gospodinjstvu važna opravila. Šolam in gospodinjam sestavila S. M. Lidvina Purgaj, voditeljica »Gospodinjske šole« v Ljubljani. Cena K 2'20, vezana K 2'80.

Minka Govekar, Dobra kuharica. Druga pomnožena izdaja. Z 9 prilogami v barvotisku. Vez. 6 K.

Minka Govekar, Dobra gospodinja. Eleg. vez. K 2'80.

Madeži in njih snaženje. Praktično navodilo, kako je snaziti madeže na raznem blagu, kovinah i. t. d. Vez. 1 K.

Konserviranje sadja in vsakojake povrtnine za domačo

uporabo. Spisal J. Zupan, dež. vinarski instruktor v Ptuj. Cena 1 K. Založba Zadružne zveze v Celju.

* * *

Kako naj se pišejo zasebna pisma? Obrazci rodbinskih, prijateljskih, voščilnih, sožalnih, opominjevalnih in drugih pisem. Izdaja brez snubilnih pisem. 1 K.

Podkrajšek, Obrtno knjigovodstvo z naukom o menicah. K 1·20.

Gasteiner - Volc, Knjigovodstvo za dvorazredne trgovske šole. Vez. 4 K.

Podlesnik, Knjigovodstvo. I. del. (Knjigovodstvo za »Čebelice« mladeniče in gospodarje.) Vez. K 3·20. — II. del (Knjigovodstvo za posojilnice in zadružništvo sploh). Vez. K 6·20.

Podkrajšek, Obrtno računstvo. K 1·20.

Podkrajšek, Računske naloge za obrtne šole. K 1·10.

Ljud. Stiasny, Računica za ponavljalne oziroma kmetijsko-nadaljevalne šole. 90 h.

Sič Albert, Trgovsko računstvo za trgovske nadaljevalne šole in enoletne trgovske tečaje za deklice. I. del. K 1·60.

Dragotin Humek, Merstvo v vsakdanjem življenju. S posebnim ozirom na ponavljalne šole. K 1·40. Jako praktična knjiga za vsakogar.

Ivan Lapajne, Slovenski posojilničar. Navod o snovanju slovenskih posojilnic. Broš. 2 K.

Dr. L. Pogačnik - dr. Ferd. Tomažič, Občinski red in občinski volilni red za vojvodinjo Kranjsko. 80 h.

Dr. Ivan Tavčar, Slovenski pravnik. Pouk o najpotrebnejših zakonih. K 4·60, vez. K 5·60.

Fr. Orožen, Ustavoznanstvo. Croš. 2 K.

Vekoslav Kukovec, Uvod v narodno gnsopodarstvo. 1 K.

* * *

Aqih, Naš cesar. (Jubilejna knjiga,) Družba sv. Mohorja. Za družnike 90 h, za neude in po knjigarnah K 1·20.

I. pl. Andrejka, Slovenski fantje v Bosni in Hercegovini. I. in II. snopič po 1 K.

Ant. Funtek, Spominski listi iz zgodovine c. kr. pehotnega polka št. 17 vitez pl. Milde. Vez. K 2·35.

Bezenšek, Bolgarija in Srbija. Družba sv. Mohorja. Za družnike 60 h, za neude 80 h.

Lavtižar, Pri severnih Slovanih. Družba sv. Mohorja. Za družnike 60 h, za neude 80 h.

Lavtižar, Pri Jugoslovanih. K 1·40.

Dr. Jos. Gruden, Zgodovina slovenskega naroda. Izdala Družba sv. Mohorja. I. in II. snopič za ude po 90 h, za neude 80 h.

Dr. Ljudevit Pivko, Zgodovina Slovencev. Poljudno znanstvena knjižnica Slov. šolske matice v Ljubljani. 2 K.

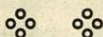
Fr. Orožen, Kranjsko domoznanstvo. K 1·30.

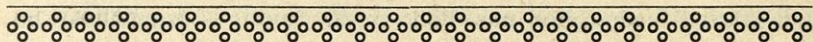
Fr. Orožen, Vojvodina Kranjska. I. zvezek. Prirodnoznanstvi, politični in kulturni opis. 2 K. II. zv. Zgodovinski opis. K 1·20.

Simon Rutar, Poknežena grofija Goriška in Gradiščanska. Razprodano; se dobi še po knjižnicah.

Simon Rutar, Samosvoje mesto Trst in mejna grofija Istra. Razprodano; se dobi še po knjižnicah.

Dr. V. Potočnik, Vojvodina Koroška. I. zv. Prirodnoznanstvi, politični in kulturni opis. K 2·40. II. zv. Zgodovinski opis. K 2·40

III. Teme in teze.

A) Krški okraj.

a) **Tema:** Kako je vzbuditi pri učenkah ponavljalne šole veselje do za nje v vsakdanjem življenju potrebnih ročnih del, predvsem do krpanja perila in obleke ter mašenja nogavic.

(Poročala *Marija Likar*, učiteljica v Št. Ruprtu.)

b) **Teze.** 1. Metodično postopanje je vsaki učiteljici dano na prosto voljo. Vse moramo stremiti le za enim ciljem: podati učenkam potrebnega za življenje — in jim s tem vzbuditi veselje do za nje v vsakdanjem življenju potrebnih ročnih del.

2. Vsaka šola naj si nabavi šivalni stroj. Šivanje na roko gre počasi, učenke ne delajo z veseljem.

3. Po izvršitvi novega, preidi k mašenju perila in obleke.

4. Za mašenjem začnimo šele s krpanjem.

5. Krpajmo perilo in obleko, ne pa, da bi trčili čas z izrezavanjem in ušivanjem zaplat na kosu novega blaga. Učenke dobe zaupanje v se.

6. Če vidijo učenke, da se da res kaj popraviti, kar si že bodi izmed perila ali obleke — da so storile to same, dobe zaupanje v se, zavedajo se, da lahko, če hočejo, res kaj dosežejo.

7. Tako se začnejo zavedati lastne zmožnosti, tako spoznajo, da lahko razbremenene mater in s tem tudi pomagajo podpirati dom.

8. Učiteljica si je s tem pridobila ne le samo učenke, ampak

tudi starše. Vedno bolj nas bodo vedli ceniti — izprevidelo bo ljudstvo potrebo ročnih del — in strt bo upor, katerega zasledimo ravno proti ročnemu delu.

9. Potem pride na vrsto še mašenje nogavic.

10. Popravljaj nogavice! Učenke bodo videle, da se niso trudile zastonj — delale bodo z veseljem, izprevidele korist — in smatrale ne bodo vsega le za brezpomembno mučenje.

Dodatna teza učiteljice *Pavle Zirer* iz Krškega: V svrhu spoznavanja in razločevanja raznovrstnega blaga po kakovosti in izdelovanju naj si nabavi vsaka večrazrednica Muschikovo zbirko vzorcev blaga s tozadevnim navodilom.

Dodatni tezi nadučitelja *Ivana Benedičiča* iz Škocijana: 1. Ker v dosego primernega uspeha v ženskih ročnih delih v naših ponavljalnih šolah dosedaj določeni čas, osobito v šolah, ki jih obiskuje nad na 40 učenk, nikakor ne zadostuje, je neobhodno potrebno, da se deklice ponavljalne šole poučujejo v ženskih ročnih delih tudi v izvenšolskem času.

2. Prostovoljni pouk ženskih ročnih del na šolah v izvenšolskem času naj se v smislu § 40 zakona z dne 29. aprila 1873 dež. zak. št. 22 primerno nagradi, kakor nagradijo učiteljice ženskih ročnih del na šolah, na katerih ni učiteljic. Nagrada naj se že izplača že za šolsko leto 1911/12.

b) **Tema:** Pojasnilo k navodilu kako je oskrbovati šolske vrtove. (Poročal Martin Humek, deželni sadjarski učitelj v Ljubljani.)

c) **Tema:** Novi učni načrt za risanje. (Poročal Dragotin Humek, strokovni učitelj v Krškem).

d) **Tema:** Mladina in alkohol. (Poročal Julij Slapšak, nadučitelj v Radovljici).

B) Litijski okraj.

a) **Tema:** Kako vzbudimo v ponavljalni šoli ljubezen in veselje do v vsakdanjem življenju potrebnega krpanja perila in mašnja nogavic.

(Poročala *Marija Pezdir*, učiteljica v Št. Vidu pri Zatičini.

Teze: Krpanje perila in mašenje nogavic zavzemata v gospodinjstvu velepomembno mesto. Žena, ki ji je mar sreča in blagostanje družine, bo pridno segala po tem delu. Da pa ji bo šlo delo lažje od rok, jo je treba že zgodaj v to pripraviti in po-
dučiti. In to nalogo ima ponavljalna šola.

Katera pota se nudijo v dosego tega cilja?

1. Pri tako važni nalogi je treba skupnega delovanja šole z domom. Kjer razdira dom, kar gradi šola, ni nikakega uspeha. »Šola in dom sestrici sta dve, nobena posamič hoditi ne sme.«

2. Ročno delo se naj naslanja na gospodinjški pouk. Obrav-
nava učnih slik: Štedljivost je prvi pogoj gospodinjstva. Red in snaga v gospodinjstvu. Dobra in zanikerna gospodinja in še ne-
katere druge, izdane po c. kr. okr. šolskem nadzorniku Ljudevitu Stiasnemu so izborna priprava pouku v ženskih ročnih delih.

3. Neumestno sramežljivost glede strganih kosov perila jim je treba odpraviti z lepo besedo. Dobro je tudi, da začetkoma prinese učiteljica sama kaj strganega perila v šolo.

4. Učiteljica mora sama imeti veselje do dela. Česar človek sam nima, ne more podariti drugemu.

5. Učenka se naj zaveda, kako važna naloga jo čaka v živ-
ljenju. Spozna naj, da se uči za življenje ne za šolo.

6. Učiteljica mora paziti, da učenke stvar dobro razumijo. Z največjo potrpežljivostjo se mora posvetiti delu.

7. Učiteljica bodi učiteljica vsem in ne samo nekaterim. Za-
nemarjati učenko iz kateregakoli vzroka, bi bilo zelo napačno.

8. Slabejših deklic učiteljica ne zasmehuj. Če se pa ji delo posreči, jo pohvali.

9. Navajajmo deklice, da zakrpajo perilo takoj, ko se prične
trgati.

10. Deklice je navajati k samostojnosti, da ne bodo kot
stroj, dokler se ga ne požene.

11. Delajmo vedno po določenem načrtu!

12. Začenjajmo vedno z lažjim in prehajajmo polagoma k
težjemu.

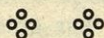
13. Na enorazrednicah naj se nastavi za ročna dela posebna
učiteljica.

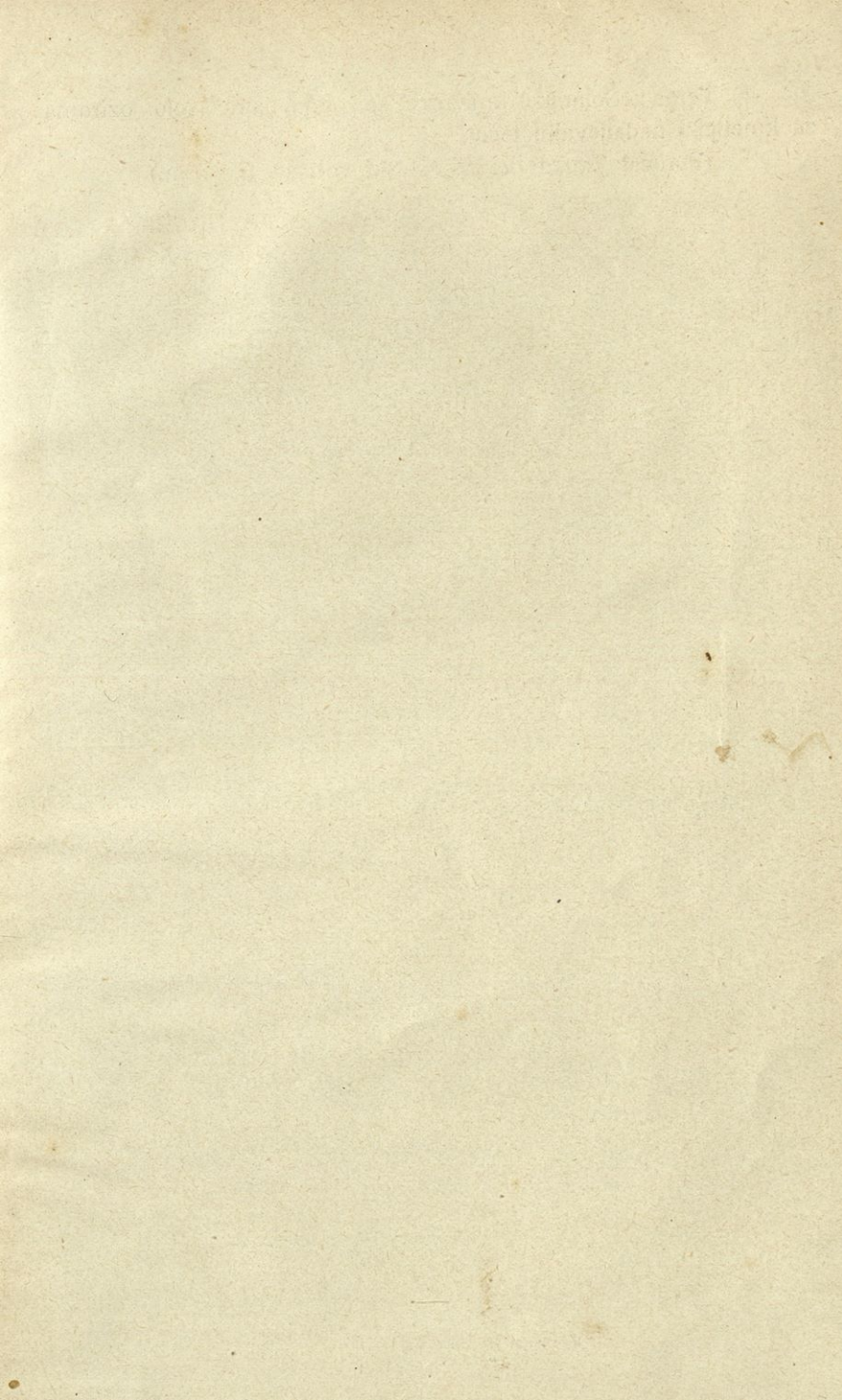
b) **Tema:** Šolarske knjižnice za ponavljalno šolo oziroma za kmetijski nadaljevalni tečaj.

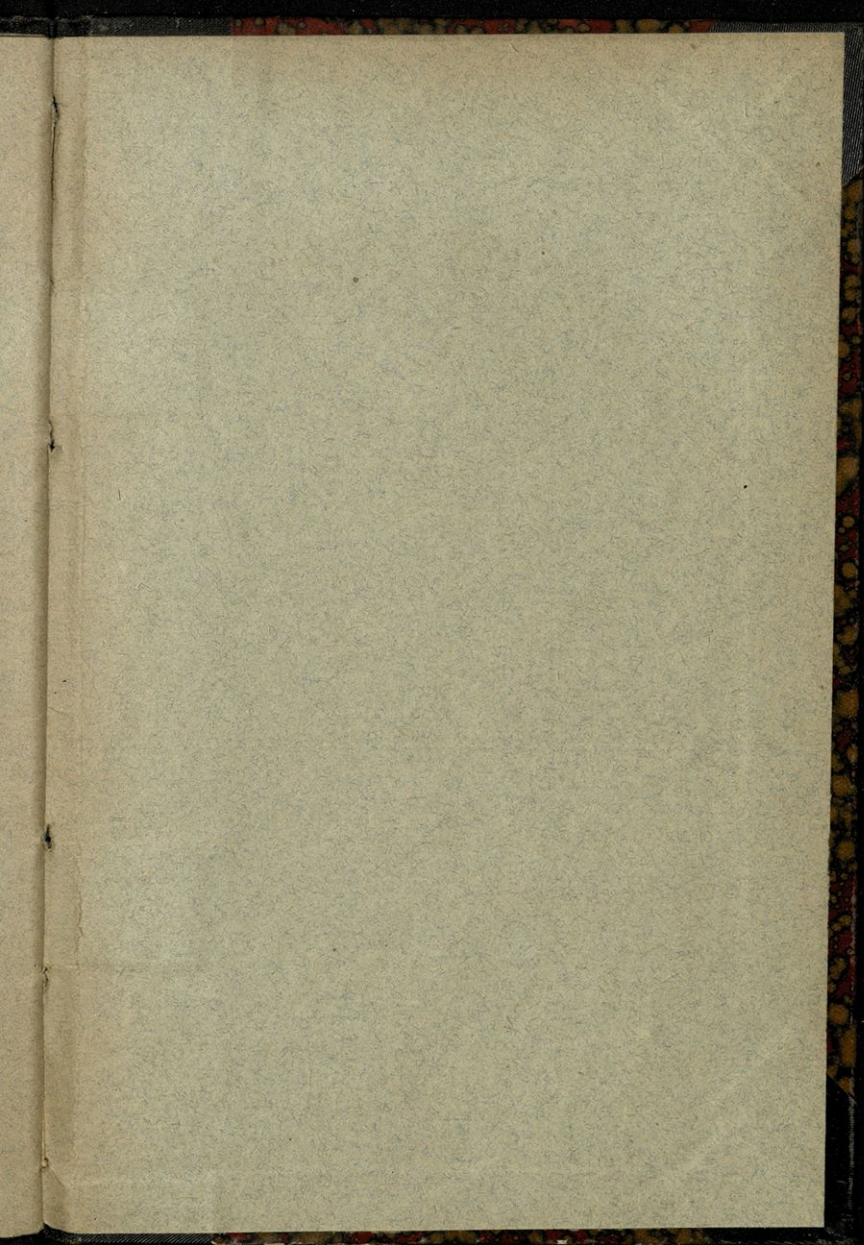
(Poročal *Žanko Levstik*, šolski vodja v Zagorju.)

c) **Tema:** Mladina in alkohol.

(Poročal *Žanko Bezeljak*, nadučitelj v Vačah.)

Univerzitetna knjižnica Maribor

S

5960

000506631

COBISS e

ZA ČITALNICO